Beschrijving van het vm. Officiersgebouw / Pension Homeland (gebouw 006)
Datum: 13 februari 2023
Auteur: Agnes Hemmes
Bezoekdatum: 16 mei 2023

Architect: Architecten- en ingenieursbureau F.C. de Weger
Ontwerpjaar: 1964
Oplevering: 1966

Opmerking
Deze beschrijving is door Monumenten en Archeologie opgesteld in het kader van een aanwijzingsprocedure tot gemeentelijk monument op verzoek van Stadsdeel Centrum. Dit naar aanleiding van een aanvraag (d.d. 31 december 2021) ingediend door de erfgoedvereniging Bond Heemschut om het ensemble van de Commandantswoning (gebouw 001) inclusief onderliggende bunker, het Commandementsgebouw (gebouw 002), het Officiersgebouw (gebouw 006), de Scheepstimmerwerkplaats (gebouw 024) en de bunker onder gebouw 029 aan te wijzen als gemeentelijk monument.

Op de (concept) ordekaart Havens, kantoren en bedrijventerreinen is het Officiersgebouw (gebouw 006) aangemerkt met een indicatieve orde 1.

Stedenbouwkundige context
Algemeen
De geschiedenis van het Marineterrein heeft haar oorsprong in 1655 toen de Admiraliteit van Amsterdam op het eiland Kattenburg een scheepswerf liet aanleggen voor de bouw van oorlogsschepen naar ontwerp van stadsarchitect Daniël Stalpaert. Het resulteerde in een werf met een dok, dat over de gehele lengte van het eiland reikte tot aan het IJ. Aan de stadskant lag het Zeemagazijn (huidige Scheepvaartmuseum) als baken in de stad. De werf en het dok vormden een goed beveiligd en ten opzichte van de buitenwereld afgesloten terrein. In de Franse tijd werd het onderdeel van het complex van de Rijkswerf van de marine. In 1915 werd besloten de bouw van schepen voortaan aan particuliere scheepsbouwers uit te besteden. De werf werd naar Den Helder verplaatst en een deel van het Marineterrein werd aan scheepsbouwers en particulieren verhuurd; een ander deel bleef in gebruik bij de Marine. Het terrein werd omgedoopt tot Marine Etablissement en bleef, ook na 1915, een geïsoleerd gebied, een enclave in de stad met een geheel eigen identiteit.
Met de herinrichting in de jaren 1960 van het Marine Etablissement, gericht op het functioneren als opleidingscentrum en Rijksmarine, ontstond een vrijwel geheel nieuwe situatie. Nadat ten behoeve van de aanleg van de IJ-tunnel begin jaren '60 een groot deel van het Rijksdok was gedempt, de scheepshellingen verdwenen, de oude begrenzing gedeeltelijk en vrijwel alle bestaande bebouwing gesloopt was, verrees een op maat gesneden complex met voor die tijd moderne gebouwen. Het ontwerp daarvan is van het Bureau De Weger. Gezien de prominente ligging in het centrum van de stad, ging vanuit de gemeente onder aansturing van stedenbouwer Jakoba Mulder, hoofd van de stedenbouwkundige dienst Stadsontwikkeling, de nodige aandacht uit naar de wijze waarop het nieuwe etablissement zich naar de omgeving zou manifesteren. De betrokken instanties van het Rijk realiseerden in het kader van deze gelegenheid een hoogwaardig, goed geoutilleerd, functioneel én representatief complex. Er werd ingezet op vooruitstrevende bouwmethodes, moderne architectuur en een hoogwaardige inrichting en ontwerp van de buitenruimte.

CONCEPT

Het nieuw ingerichte Marineterrein, waarvoor het ontwerp afkomstig was van landschapsarchitect Hans Warnau (1922-1995) van het bureau Meijers en Warnau, kreeg een overwegend groen karakter. Er ontstond een royale, 'open' en ruime opzet die als het ware bestaat uit een doorlopend groen tapijt waarin naast de benodigde verkeersroutes en parkeervakken ook veel beplanting aanwezig was. Deze groenaanleg geeft het terrein een zekere voornaamheid en zorgt ook nu nog voor een ruimtelijke relatie tussen de historische en de nieuwe gebouwen die in architectuur juist sterk verschillen van elkaar. Binnen het groenontwerp waren er wel accentverschillen: bij de historische Voorwerf met de commandementstgebouwen (gebouw 001 en 002) en het Officiersgebouw (gebouw 006) was sprake van een parkachtige inrichting, met een meer rijke beplanting en verscheidenheid in het groenontwerp, bij de rest van het terrein was sprake van een meer utilitaire zakelijkheid. De relatie met het water loopt als een rode draad door de geschiedenis van het Marineterrein: ook in de herinrichtingsplannen uit de jaren zestig zijn de verschillende gebouwen zowel visueel als functioneel verbonden met het water. Bovendien zijn in stedenbouwkundige opzet van het terrein diverse zichtlijnen opgenomen die de connectie met het water moeten versterken.
In 2011 werd het westelijk deel met onder andere de Voorwerf door Defensie verlaten, vier jaar later, in 2015, is een deel van het terrein openbaar toegankelijk gemaakt.

Situering Officiersgebouw
Het Officiersgebouw bevindt zich op het oostelijk deel van het Voorwerfterrein, op een prominent punt in de oksel van de insteekhaven (het Bassin) en aan de hoofdweg die vanaf de toegangspoort van het Marineterrein de rest van het terrein ontsluit. Door zijn vrijstaande ligging op deze prominente locatie, en het opvallende silhouet van het hoofdvolume met torenachtige opbouw, vormt het gebouw zowel vanaf het land als vanaf het water een belangrijk stedenbouwkundig accent ('landmark').

De hoofdingang van het gebouw bevindt zich aan de zuidoostzijde. De dienstingang bevindt zich om de hoek, aan de hoofdweg. De onderbouw heeft een split-level achtige opbouw, waarbij de recreatieruimten (eetzaal en longroom), net als bij de Commandantswoning, verhoogd liggen ten opzichte van de omgeving. Met het optillen van dit vloerniveau zal, naast het creëren van een vrij zicht over het water en het westelijk deel van het Voorwerfterrein, ongetwijfeld ook uitdrukking zijn gegeven aan de hoge positie van de officieren binnen de strikt hiërarchische organisatie van de Marine.

Tot het ontwerp van het pensiongebouw behoort ook het, gedeeltelijk overdekte, terras aan noordwest- en zuidwestzijde, in het directe verlengde van de eetzaal cq longroom. De buitenruimte heeft een L-vormig opzet en vouwt zich als het ware om het gebouw heen. Interessant is dat er tussen de positionering van het hoofdgebouw en het terras / buitenruimte een minimiem verschil in oriëntatie is. Waar het hoofdgebouw volledig precies evenwijdig aan de hoofdweg staat, loopt de kademuur van het Bassin enigszins schuin weg. Het grondplan van het terras volgt niet de contour van de hoofdbouw, maar het scheluw verloop van de kademuur. Op subtiele wijze 'opent' de buitenruimte van het terras zich zo in westelijke richting.
Het terras is zowel vanaf de kade als vanaf de zuidoostzijde met trappen toegankelijk.

Inrichting buitenruimte / tuin
Aan drie zijden is het gebouw van borders voorzien. Van de beplanting van de borders langs het terras is – voor zover bekend – in het archief van Warnau geen ontwerptekening bewaard gebleven. De inmiddels volgroeide bomen aan de zuidwestzijde van het gebouw zullen tot het ontwerp van Warnau behoren. De rest van de huidige beplanting is echter van recente datum en heeft geen relatie met het oorspronkelijke ontwerpconcept.

Gebouwtype en bouwgeschiedenis in hoofdlijnen
Het Officiersgebouw is een vrijstaand gebouw dat is opgebouwd uit een tweelaagse, langgerekte onderbouw op een rechthoekig grondvlak, waarboven een torenachtige bovenbouw van drie bouwlagen met een nagenoeg vierkante plattegrond. Zowel de onder- als de bovenbouw hebben een plat dak. De bovenbouw is uit het midden geplaatst, op het oostelijke deel van de onderbouw. De onderbouw kent een splitlevel-indeling: het zuidoostelijke deel van de plattegrond bestaat uit twee bouwlagen, terwijl het

noordwestelijke deel (zijde Bassin) waar zich het restaurant bevindt een hoge ruimte omvat met op de zuidwestelijke hoek een vide. Het pand is gedeeltelijk onderkelderd (alleen de verhoogde ruimten onder het noordwestelijke deel van het gebouw).

Het Officiersgebouw voor de Commandant der Maritieme Middelen (CMM), in 1966 opgeleverd en ontworpen door architecten- en ingenieursbureau ir. F.C. de Weger, was bestemd als onderkomen voor de officieren. Het had een pensionachtige opzet met een eetzaal en een zogenaamde longroom (een recreatieruimte met bar-restaurant en een lounge voor de officieren) en individuele slaapaccommodaties. Door zijn specifieke functie viel het pensiongebouw, net als de Commandantswoning (gebouw 001) buiten de gestandaardiseerde categorieën van les-, legerings- en kantoorgebouwen uitgevoerd in systeembouw en is er sprake van een afwijkend, uniek ontwerp.
De tweedeling in de hoofdopzet van het gebouw, met een onder- en een bovenbouw, weerspiegelt ook de functionele tweedeling in het gebouw: in de onderbouw waren oorspronkelijk de recreatieve en facilitaire functies ondergebracht, de bovenbouw was gereserveerd voor de logies.
Het gebouw is opvallend gaaf behouden. Bijzonder is dat de gevelbekleding van de bovenbouw, die zo bepalend is voor het beeld, redelijk goed bewaard is gebleven (hoewel er wel panelen vervangen zijn). Bovendien is het merendeel van de oorspronkelijke stalen ramen nog aanwezig, inclusief bedieningsmechaniek. De indeling van de onderbouw met de centrale hal, eetzaal en longroom is ongewijzigd. Tot de oorspronkelijke interieuronderdelen behoren ondermeer het lattenplafond en de kroonluchter in de hal (inclusief lampen), de open haarden in de eetzaal, diverse binnendeuren, trappen en radiatoren. De afwerking van de vloeren (linoleum, hardsteen) evenals de (verlaagde) schrotenplafonds in het restaurant en in de hal dateren ook uit de bouwtijd. De bar is grotendeel vernieuwd (2015) waarbij het nieuwe ontwerp geënt is op het oorspronkelijke barmeubel. Van de kastenwand achter de bar is het onderste deel nog origineel; het bovenste deel is nieuw.
Een aardig detail is dat veel van de naambordjes die oorspronkelijk op de deuren zaten om de functie van het vertrek aan te duiden, in situ bewaard zijn gebleven.
Nadat het gebouw als officiersonderkomen zijn functie had verloren, heeft het geruime tijd (gedeeltelijk) leeggestaan, danwel andere tijdelijke functies gehad (zo heeft een van de verdiepingen van de bovenbouw onder andere gediend voor de training van (politie)honden). De plattegrond van de tweede verdieping werd in deze periode, op twee natte cellen na, geheel opnieuw ingedeeld. De indeling van de bovenste verdiepingvan de bovenbouw is zelfs volledig verwijderd. In 2011 werd het westelijk deel met onder andere de Voorwerf door Defensie verlaten, vier jaar later, in 2015, is een deel van het terrein openbaar toegankelijk gemaakt.
In 2015 is het Officiersgebouw verbouwd tot hotel met restaurant (het huidige 'Pension Homeland'). De voormalige slaapverdiepingen van de officieren werden getransformeerd tot moderne hotelkamers. De derde en vierde verdieping, welke op dat moment geen indeling kenden, kregen een geheel nieuwe plattegrond. Oorspronkelijke kamerdeuren zijn daarbij zoveel mogelijk hergebruikt.
De huidige 'jaren zestig'- inrichting van het restaurant en de hotelkamers (meubels, verlichting) is van recente datum (fase Pension Homeland). De schilderingen die op verschillende plekken in het gebouw, waaronder in de centrale hal, zijn gemaakt door de beeldend kunstenaar J. M. (Jan) Verburg.

Architectonische verschijningsvorm

Exterieur

Net als de Commandantswoning is ook het Officiersgebouw ontworpen als een vrijstaand volume met vier uniek ingedeelde gevels, waardoor het gebouw een alzijdig karakter heeft. De compositie van de volumes volgt de klassiek modernistische opzet van het kantoorgebouw The Lever House in New York (1950-1952) van Skidmore, Owings & Merrill (SOM), een van de meest invloedrijke voorbeelden van de International Style: een horizontale schijf met daarop een asymmetrisch geplaatste toren. Dit iconische gebouw was al voor meer architecten een bron van inspiratie, zie ter vergelijking in Amsterdam De Nederlandsche Bank, M. Duintjer 1959-1961 en Reederij Goedkoop (Westerdoksdijk 40) van F.J.E. Dekeukeleire en J.H. Grolle, ontworpen tussen 1959 en 1961.
De hoofdingang van het Officiersgebouw bevindt zich in het midden van de zuidoostelijke gevel en is voorzien van een luifel die de hele weg (de waarschijnlijk oorspronkelijk doorliep om vervolgens met een U-vorm weer terug naar de hoofdweg te gaan) overkapt, zodat de officieren uit de auto konden stappen

en het gebouw konden betreden zonder nat te regenen. De luifel rust op stalen H-balken; de onderzijde is bekleed met houten schroten. De onderbouw kent een sterk horizontale belijning. De noordoostelijke en zuidoostelijke gevels zijn betrekkelijk gesloten en sluiten in materiaalgebruik en opbouw aan bij de in systeembouw uitgevoerde gebouwen: gestraalde grindbetonplaten, metselwerk in kleurig hardgrauwe stenen en vensterstroken met stalen ramen en glaspuien. De gevels grenzend aan het Bassin en de Voorwerf (de noordwest- en zuidwestzijde) hebben door de hoge glaspuien een veel opener karakter.
De vormgeving van de bovenbouw contrasteert sterk met de onderbouw. De gordijn- of vliesgevel is voor een belangrijk deel nog origineel en bestaat uit een geometrisch stalen raster, voorzien van de originele stalen ramen. De kamers op de zuidelijke, oostelijke en noordelijke hoek zien voorzien van over de hoeken doorgezette venters.
De gesloten delen, ondermeer ter hoogte van de borstweringen, zijn opgebouw uit een halfsteens poriso wandje waarvóór (aan de buitenzijde) een hardglazen paneel dat aan de achterzijde gecoat of geverfd is. In de loop der tijd is een deel van deze panelen is vervangen onder andere door draadglas, maar ook door multiplex. Oorspronkelijk hadden deze panelen allemaal dezelfde kleur, tegenwoordig is het een mix van donkerblauw, donker- en lichtgrijs en crème wit. :

Interieur
De indeling van de onderbouw, waar oorspronkelijk de recreatieve en facilitaire functies waren ondergebracht, bestaat uit een centrale hal over twee lagen waar omheen de verschillende vertrekken zijn georganiseerd. Deze vertrekken staan met elkaar in verbinding en liggen op verschillende niveaus (split-level). Het restaurant van Homeland (de voormalige longroom en eetzaal van het officiesgebouw) ligt verhoogd: twee trappartijen leiden vanuit de hal naar deze twee ruimten. De voormalige eetzaal is voorzien van een open haard: zoals op tekening te zien is bevond deze open haard zich oorspronkelijk aan de andere zijde van de muur, namelijk in de longroom (sporen van een dichtgemetselde opening aan deze zijde bevestigingen het verplaatsen van de opening van de vuurhaard van de ene naar de andere kant van de muur. Het rookkanaal is daarbij niet verplaatst).
Het zuidoostelijke deel van het gebouw telt twee bouwlagen. Op de begane grond van zuidoostelijke gedeelte bevindt zich naast de centrale hal de toiletten, technische ruimten en bergingen. Op de zuidelijke hoek is een kleine recreatieruimte met biljart met daglichttoetreding via hooggeplaatste strokenvensters en openslaande deuren naar de tuin. Direct hierboven is een tweede, eveneens wat intiemere ruimte (tegenwoordig veelzeggend 'de huiskamer' genaamd) met hoge vensters die een goed zicht geven op de Voorwerf. Beide vertrekken staan middels trappen in verbinding met de longroom. Op de tweede bouwlaag (eerste verdieping) bevinden zich aan de zuidoostzijde een reeks kleinere kamers die oorspronkelijk oorspronkelijk in gebruik waren als kantoor- en kleedkamers. De indeling van dit deel is ongewijzigd; de wastafels zijn tegenwoordig verdwenen maar de tegels, spiegels, planchet en lampjes zitten er nog. De gang die deze kamers ontsluit grenst als open galerij aan de hal.
Een derde trap die vanuit de hal vertrekt vormt het centrale trappenhuis van de bovenbouw. De lift dateert uit 2015. De indeling van de bovenbouw met op iedere verdieping hotelkamers dateert eveneens uit 2015 (zie de Bouwgeschiedenis).

Cultuurhistorische achtergronden
Programma van eisen
Tot de herinrichting van het Marineterrein in de jaren zestig bevonden de logies van de officieren zich in ondermeer in het Poortgebouw. Het nieuwbouwprogramma van De Weger voorzag op het Voorwerfterrein in een nieuw onderkomen. In de *Stafeisen bebouwingsplan Marine-établissement Amsterdam bij uitvoering IJ-tunnelproject* (1960) wordt gesproken van een logiesgebouw voor officieren annex longroom, eetzaal en kombuis. In totaal waren er 32 slaapkamers gewenst, waarbij een onderscheid werd gemaakt tussen de verschillende officiersrangen. De logies voor de eerste officier en de hoofdofficieren (in totaal 4) bestonden uit een slaap- en een aparte zitkamer. De vertrekken voor de lagere officieren bestond uit veertien een- en zeven tweepersoons zit-slaapkamers. De kamers (of 'hutten') waren bestemd voor het personeel dat doordeweeks woonde op de kazerne.
De recreatieve ruimten waren berekend op 59 officieren. Het programma van Eisen voorzag in een 'longroom met open haard', 'barruimte met ingebouwde koelcel', 'een wijntoko-bergruimte', een 'vergaderzaaltje, tevens televisie-ruimte'. De longroom was enkel voorbehouden aan officieren. Hoewel

deze ook gebruikt kon worden bij formele gelegenheden, was dit vertrek toch vooral de dagelijkse huiskamer, voorzien van een bar, biljart en televisie. De maaltijden werden genuttigd in de aangrenzende eetzaal. Daarnaast was er een ruime, goed geoutilleerde keuken met bijkeuken, spoelruimte en bergingen. Ook een ruime garderobe en sanitaire ruimten ontbraken uiteraard niet.

Landschapsarchitect Hans Warnau
In 1963 kreeg het bureau J.Meijers en H. Warnau officieel de opdracht om, in overleg met Bureau De Weger, een beplantingsplan voor het nieuwe Marine Etablissement te maken. Binnen het bureau zou vooral landschapsontwerper Hans Warnau (1922-1995) bij dit project betrokken zijn. Naast Mien Ruys en Jan Bijwer, behoorde hij tot een van de toonaangevende landschapsontwerpers uit het midden van de twintigste eeuw. Zijn modernistische werk wordt gekenmerkt door een heldere opzet en een terughoudende vormgeving met strakke belijningen en geometrische vormen. Bij een terreinontwerp vond Warnau het belangrijk dat de aard van het terrein en de geschiedenis van een plek hierin tot uitdrukking kwamen. Het uitgangspunt daarbij was dat de bestratingen in principe ondergeschikt waren aan het groen door deze (de bestratingen dus) minder monumentaal te maken ('een goed utilitair, maar (….) pretentieloos werkstuk') zodat de aandacht niet van het groen zou worden afgeleid.
Deze opvattingen zijn herkenbaar in het ontwerp voor het Marine Etablissement. De representatieve gebouwen zoals de Commandantswoning, maar ook het Officiersgebouw (gebouw 006), het onderofficiersgebouw (gebouw 025) en het provoosthuis (gebouw 015) voorzag hij van een tuininrichting rondom paden, bomen en heggen en een rijke variatie aan beplantingssoorten.

Conclusie / concept registeromschrijving
Het Officiersgebouw (gebouw 006), ontworpen in 1964 en opgeleverd in 1966 naar ontwerp van architecten- en ingenieursbureau ir. F.C. de Weger, vormt samen met de Commandantswoning (gebouw 001) en het naastgelegen Commandementsgebouw (gebouw 002) een belangrijk *stedenbouwkundig en functioneel ensemble* op het Voorwerfterrein. Op de Voorwerf, historisch gezien het meest representatieve deel van het terrein, waren de gebouwen voor de hoogste militaire rangen gelegen. Door zijn vrijstaande ligging op deze prominente locatie, en het opvallende silhouet van het hoofdvolume met torenachtige opbouw, vormt het Officiersgebouw zowel vanaf het land als vanaf het water een belangrijk stedenbouwkundig accent ('landmark').

Als getuigenis van de herontwikkeling van het Marineterrein in de jaren 1960 tot opleidingscentrum voor de Koninklijke Marine vertegenwoordigt het ensemble van Commandantswoning (gebouw 001), Commandementsgebouw (gebouw 002) en Officiersgebouw (gebouw 006) een belangrijke fase uit de lange, en rijke geschiedenis van het Marineterrein. Door hun uitgesproken, eigentijdse vormgeving zijn deze gebouwen duidelijk te onderscheiden van de omliggende historische bebouwing, en dragen zo bij aan de afleesbaarheid van deze rijke geschiedenis op het terrein. Naast *stedenbouwkundige waarde,* vertegenwoordigen deze gebouwen zo ook een *cultuurhistorische waarde.*

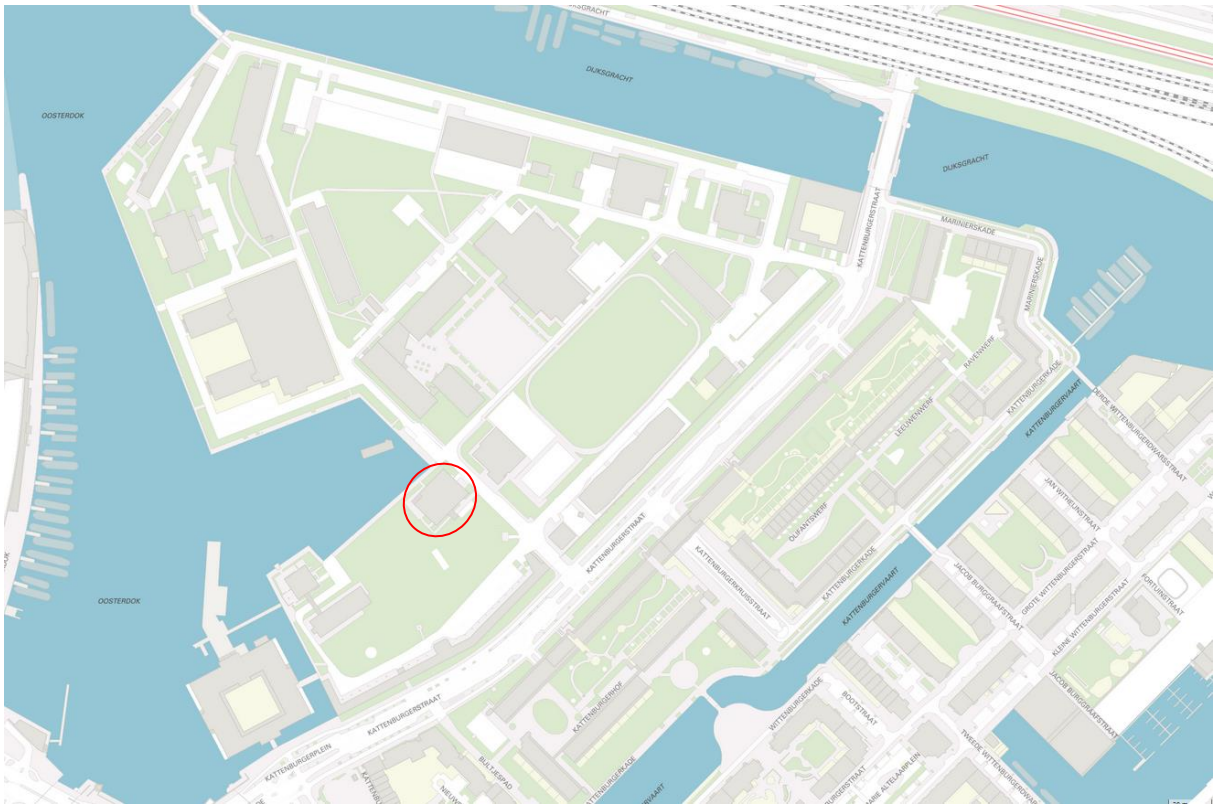
Het Officiersgebouw (gebouw 006) behoort, evenals de Commandantswoning (gebouw 001), *in architectonisch opzicht tot de meest waardevolle gebouwen* uit de periode 1962-1968. Het Officiersgebouw is van *hoge architectonische waarde*. Het feit dat er voor het verblijf van de hoogste rangen in afwijking van de toegepaste systeembouw een specifiek ontwerp werd gemaakt, geeft uitdrukking aan de hiërarchie in organisatie. De compositie van de volumes volgt de klassiek modernistische opzet van het iconische Lever House in New York uit 1950-1952, ontworpen door Skidmore, Owings & Merrill (SOM): een horizontale schijf met daarop een asymmetrisch geplaatste toren.
De ontwerpkwaliteit van De Weger komt in het Officiersgebouw tot uitdrukking in de bijzondere volume opbouw, de contrasterende vormgeving tussen onder- en bovenbouw en de zorgvuldige detaillering. Het exterieur is bijzonder gaaf bewaard gebleven, waarbij met name ook de bijzonderheid van de gevelbekleding van de bovenbouw benadrukt moet worden evenals de stalen ramen. De groene zoom rond een gedeelte van het gebouw is kenmerkend voor de representatieve gebouwen op het terrein en is mede van waarde.

Bronnen en literatuur

Stadsarchief, Beeldbank
Nationaal Archief Den Haag
Speciale collecties Wageningen Universiteit (WUR), dossier Warnau, Marineterrein (beschikbaar gesteld door Johanna van Doorn)

H. Aardse, V. Koningsberger, *Marine Etablissement. Cultuurhistorische verkenning*, Amsterdam (MenA) 2017
A. Lemmers, *Van werf tot facilitair complex. 350 jaar marinegeschiedenis op Kattenburg*, Den Haag 2005
J. van Doorn, E. van Es, E. Osinga, *Cultuurhistorisch onderzoek en waardering Marineterrein, Deel 1 tm 3,* in opdracht van het Rijksvastgoedbedrijf en Atelier Rijksbouwmeester, Rotterdam 2021

Beeldmateriaal

Situering Officiersgebouw (Kattenburgerstraat, gebouw 006), situatie 2021 (Atlas Amsterdam)

Het Marine Etablissement gezien vanuit het zuiden. In het midden ligt het depot van het Scheepsvaartmuseum achter de muren langs de Kattenburgerstraat. In de kom van het Bassin, met rood omcirkeld, het Officiersgebouw [RVB_ 25G30_4] (Herkomst: CH Onderzoek en waardering Marineterrein, Johanna van Doorn, p. 66)

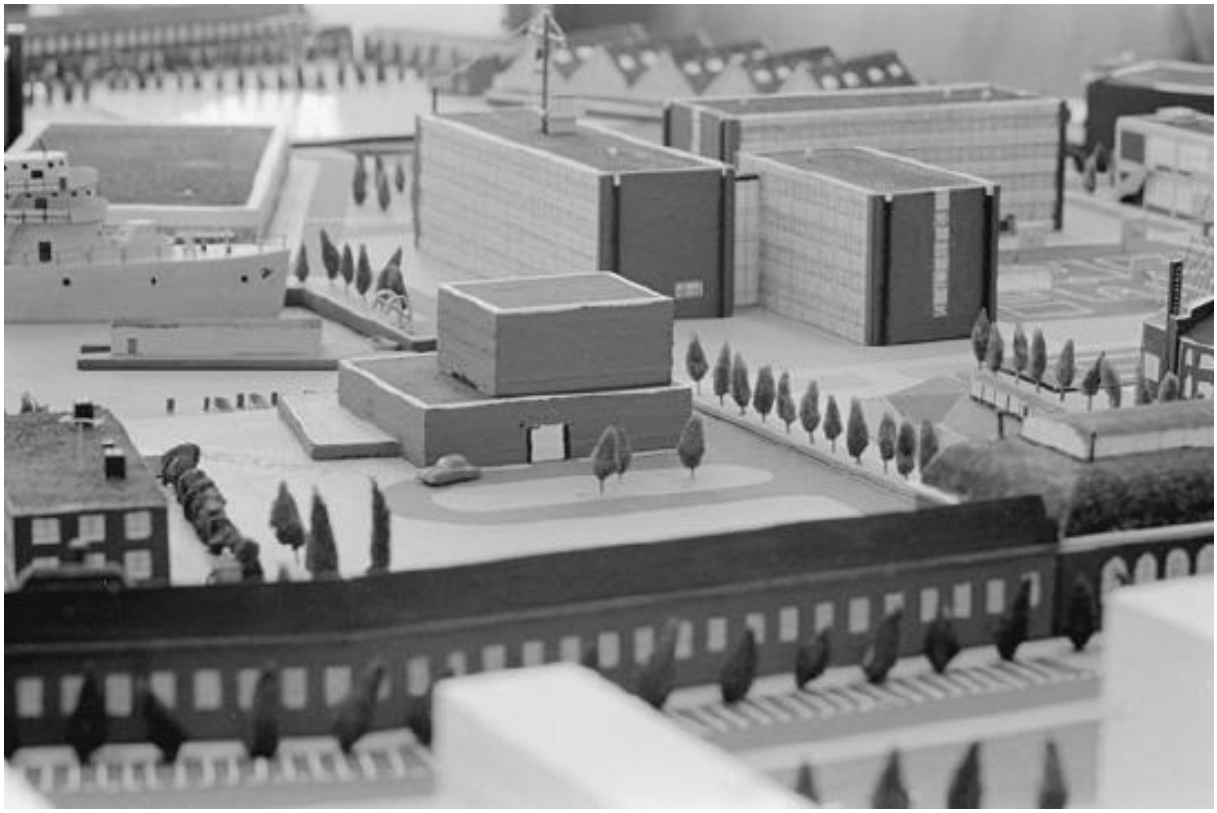
Overzichtskaartje van het Marineterrein met de verschillende gebouwen:

001	*Commandantswoning*
002	*Commandementsgebouw*
003	*Voorwerf/poortgebouw*
004	*Botenhuis*
006	*Officiersgebouw (omcirkeld)*
007	*Portiersgebouw*
010	*Ketelhuis*
012	*Wiskundig centrum*
014	*Marechaussee*
015	*Provoosthuis*
017	*Marcandi*
022	*Schietbaan*
024	*Vm Scheepstimmerwerkplaats / TOKM*
025	*Onderofficiersgebouw*
026	*Legeringsgebouw manschappen*
027	*TOKM*
028	*Verbindingsschool*
029	*VBS-kazerne*
030	*Bedrijfskantine*
031	*Zeekadettencorps*
034	*Sportschool*
039	*Lesgebouw*
040	*Loods*
041	*Depot Scheepvaartmuseum*

Herkomst: CHV Marine Etablissement 2017

Luchtfoto Officiersgebouw (Kattenburgerstraat, gebouw 006), situatie 2021 (Atlas Amsterdam). Van bovenaf is goed het verschil in oriëntatie te zien tussen het hoofdvolume en het terras, inclusief de omliggende borders: de hoofdbouw ligt evenwijdig aan de ontsluitingsweg, terwijl het terras de lijn van de kademuur van het Bassin volgt.

Maquette van het Marineterrein met massastudie voor het Officiersgebouw, 1964 (Nederlands Instituut voor Militaire Historie, 2009-013-061_005, CH Onderzoek J. van Doorn p. 342)

Luchtfoto uit 1971 in zuidoostelijke richting. In het midden het Oosterdok met daarin de IJ-Tunnel. Rechts het Scheepvaart het en links daarvan, grenzend aan het Bassin, het Officiersgebouw en de Commandantswoning. (Dienst der Publieke Werken; Afdeling Stadsontwikkeling. Beeldbank gemeente Amsterdam, nr. 010009015940)

Foto in noordoostelijke richting, datum onbekend. Links het Officiersgebouw en rechts de Commandantswoning (Beeldbank Gemeente Amsterdam, opname C.P. Schaap, BMAB0002600049_002)

Zuidoostelijke en noordoostelijke gevel. Links de luifel die de hoofdingang markeert. (Foto Monumenten en Archeologie, Gemeente Amsterdam, 2023)

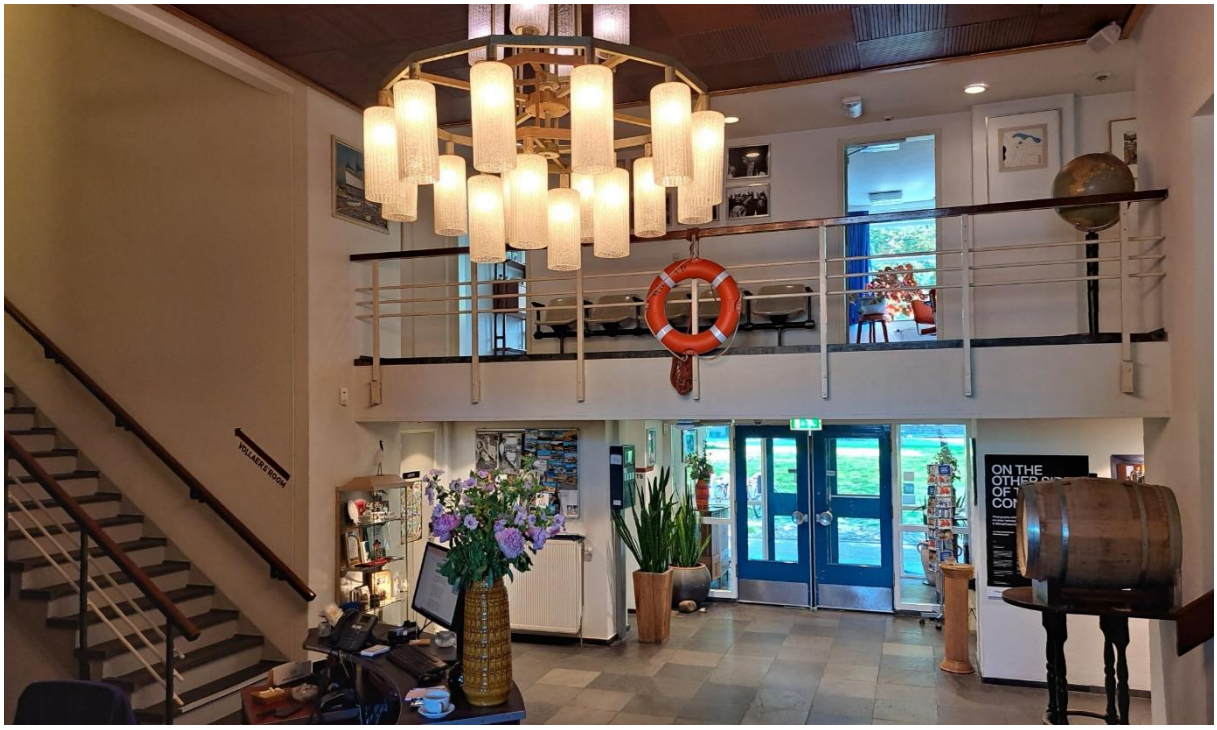
De zuidwestelijke zijde met links het terras. Rechts de hoofdingang met luifel (Foto Monumenten en Archeologie, Gemeente Amsterdam, 2023)

De zuid- en noordwestelijke gevels, grenzend aan het Bassin. Met op de voorgrond het terras (Foto Monumenten en Archeologie, Gemeente Amsterdam, 2023)

De noordwestelijke gevels, grenzend aan het Bassin. Met rechts het terras (Foto Monumenten en Archeologie, Gemeente Amsterdam, 2023)

De ontvangsthal met vide. Links de trap naar de vm.verblijfruimten van de officieren (Foto Monumenten en Archeologie, Gemeente Amsterdam, 2023)

De ontvangsthal met links de trap naar de longroom. De trap rechtdoor leidt naar de eetzaal. Het schrotenplafond, de kroonluchter en vloerafwerking stammen uit de bouwtijd. (Foto Monumenten en Archeologie, Gemeente Amsterdam, 2023)

De voormalige officiersmess of eetzaal, thans het restaurant van Pension Homeland. Het verlaagde schrotenplafond is origineel. (Foto Monumenten en Archeologie, Gemeente Amsterdam, 2023)

De open haard in de eetzaal is waarschijnlijk van later datum: oorspronkelijk bevond de open haard zich aan de andere zijde van de scheidingsmuur, namelijk in de longroom. Bij de verplaatsing zal men gebruik hebben gemaakt van het bestaande rookkanaal. (Foto Monumenten en Archeologie, Gemeente Amsterdam, 2023)

De longroom, thans het restaurant van Pension Homeland. Het schrotenplafond boven de bar is origineel, de bar is gereconstrueerd in 2015. (Foto Monumenten en Archeologie, Gemeente Amsterdam, 2023)

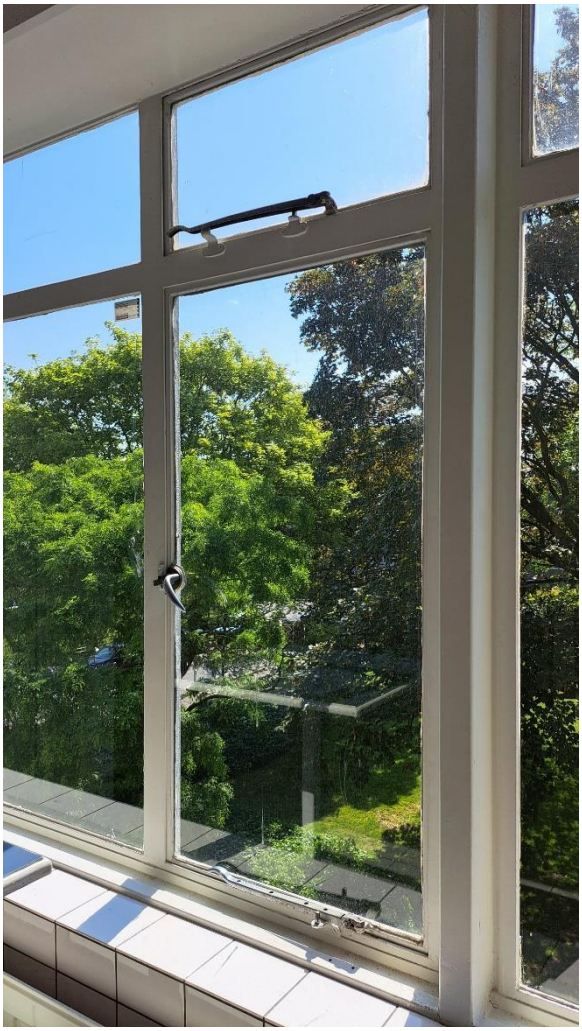
De longroom, thans het restaurant van Pension Homeland. Het schrotenplafond boven de bar is origineel, de bar is gereconstrueerd in 2015. (Foto Monumenten en Archeologie, Gemeente Amsterdam, 2023)

De biljartkamer op de ziudwestelijke hoek. (Foto Monumenten en Archeologie, Gemeente Amsterdam, 2023)

Een van de kantoorruimten op de eerste verdieping aan de zuidoostzijde (zijde hoofdingang). De inrichting met jaren zestig meubelen is van recente datum (Foto Monumenten en Archeologie, Gemeente Amsterdam, 2023)

Originele stalen ramen met bedieningsmechaniek.

Originele trap naar de 'huiskamer'

Originele naamplaatjes deuren

Origineel beslag dubbele deuren ingangsportaal
(Alle foto's: Monumenten en Archeologie, Gemeente Amsterdam, 2023)